

АТҚАРУ КОМИТЕТІ

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ

ҚАУЛЫ ПОСТАНОВЛЕНИЕ

19.06.2024 ж.

№ 32, 4-т.

Кәсіподақ ұйымдарының 2023 жылғы ұжымдық-шарт жұмысының қорытындысы туралы

Кәсіподақ Төрағасының Орынбасары В.Ф. Беженаровтың «Кәсіподақ ұйымдарының 2023 жылғы ұжымдық-шарт жұмысының қорытындысы туралы» ақпаратын тыңдап және талқылап, Кәсіподақтың Атқару Комитеті атап өтеді:

2024 жылғы 1 қаңтарға бастауыш кәсіподақ ұйымдарымен жасалған ұжымдық шарттардың саны - **8355** (8640) құрайды. Есепті жылы - **1314** (1602) шарт жасалды, **1509** - ұжымдық шарттың қолданылуы ұзартылды. **37** - ұжымдық шарт бойынша келіссөздер жүргізілуде.

Ұжымдық шарттар әрекеті - **580 918** қызметкерге, оның ішінде кәсіподақ мүшелері - **571 681**, кәсіподақ мүшелері болып табылмайтыны - **9 237** қызметкерге қолданылады.

Ұжымдық шарттардың мазмұнын талдау, ұжымдық шарттардың ережелері неғұрлым маңызды мәселелердің кең ауқымын қамтитынын көрсетеді: еңбекақы; жұмыс уақыты мен демалыс уақытының режимі; жұмыспен қамтуды қамтамасыз ету; еңбекті қорғау және еңбек қауіпсіздігі; қызметкерлер мен олардың отбасы мүшелерін сауықтыру; әлеуметтік жеңілдіктер, кепілдіктер, өтемақы төлемдері; кәсіподақ қызметінің кепілдіктері.

Ұжымдық шарттың басты көрсеткіштерінің бірі, ол белгілейтін әлеуметтік топтаманың мөлшері болып табылады.

2023 жылдың қорытындысы бойынша жұмыс берушілердің ұжымдық шарттарды орындауға жұмсаған шығыстарының жалпы сомасы - **7 097 070 871** теңгені құрады, бұл алдыңғы кезеңмен салыстырғанда - **68%** артық немесе **4 816 523 419** теңгеге.

Жекелеген өңірлер бойынша:

- Ақтөбе облыстық кәсіподақ ұйымы бойынша - **291 163 017** теңге;
- Астана қаласы білім беру қызметкерлерінің кәсіподағы бойынша - **466 284 900** теңге;
- Шығыс Қазақстан облыстық кәсіподақ ұйымы бойынша **1 миллиард**

теңге;

- Жамбыл облыстық кәсіподақ ұйымы бойынша - **2 890 901 131** теңге;
- Батыс Қазақстан облыстық кәсіподақ ұйымы бойынша - **362 955**

373 теңге;

- Қарағанды облыстық кәсіподақ ұйымы бойынша - **254 760 111**

теңге;

- «Қорғау» Қостанай облыстық кәсіподақ ұйымы бойынша - **135 823**

596 теңге;

- Қызылорда облыстық кәсіподақ ұйымы бойынша - **21 530 697**

теңге;

- Маңғыстау облыстық кәсіподақ ұйымы бойынша - **552 456 000**

теңге;

- Павлодар облыстық кәсіподақ ұйымы бойынша - **523 353 931** теңге;
- Солтүстік Қазақстан облыстық кәсіподақ ұйымы бойынша - **432**

001 800 теңге.

Ұжымдық шарттардың көпшілігінің күші оның атынан қойылған қызметкерлерге, яғни ұжымдық шарттарға уәждемелік бағыт беретін кәсіподақ мүшелеріне ғана қолданылады.

Кәсіподақтың Орталық Комитеті 2023 жылы еліміздің барлық өңірлерінде филиалдары бар «Өрлеу» Біліктілікті арттыру ұлттық орталығы» АҚ-мен жүйелі маңызды бірыңғай ұжымдық шарт жасады.

Кәсіподақ органдары жұмыс берушілер мен қызметкерлердің мүдделерін келістірудің жаңа тиімді нысандарын қарастыруды жүргізуде. Кәсіподақтың жекелеген мүшелік ұйымдарының бір аудан, облыстық маңызы бар қалалар шеңберінде оқу-ағарту саласының мемлекеттік ұйымдарына бірыңғай ұжымдық шарт жасау тәжірибесінің тиімділігі көрінді. Мұндай тәжірибе алғашқылардың бірі болып Жамбыл облысында енгізіліп, сәтті сыналды. Тәжірибе Шығыс Қазақстан және Павлодар облыстарының ұйымдарында таратылуда.

Әлеуметтік-еңбек қатынастарды ұжымдық шарттық реттеуде толық шешімі табылмаған мәселелер қатары келесідей:

- жұмыс берушілердің өз міндеттемелерін орындау үшін жауапкершілігінің төмендігі, салалық келісімдердің, ұжымдық шарттардың жекелеген ережелерін сақтамауы;

- бюджеттік ұйымдарды қаржыландырудың шектелуі;

- мемлекеттік мекемелер мен қазыналық кәсіпорындарды шаруашылық жүргізу құқығындағы кәсіпорындарға қайта құру процестері;

- жұмыс берушілер тарапынан қарсылықтың жекеленген жағдайлары, ұжымдық шарттар жасасудан жалтару немесе келіссөздер процесін кейінге қалдыру, келісімдердің ережелерін жүзеге асыруға таңдаулы көзқарас;

- ұжымдық шарттардың талаптарының орындалуына тиісті бақылаудың болмауы;

- әлеуметтік әріптестік және әлеуметтік-еңбек қатынастарын реттеу жөніндегі салалық комиссиялар қызметінің тиімсіздігі;

- қызметкерлердің әлеуметтік енjarлығы, өз мүдделерін ұжымдық қорғауға ұмтылмауы, ұжымдық шарттың маңыздылығын бағаламауы, ұйымдардағы жұмыс берушінің үстемділігі, білім мен тәжірибенің жетіспеушілігі.

Салада Кәсіподақтың құқықтық инспекторлары тараптардың барлық деңгейдегі әлеуметтік әріптестік туралы ұжымдық шарттар мен келісімдер бойынша міндеттемелерін орындауына қоғамдық бақылауды жүзеге асырады.

Кәсіподақ ұйымдарының барлық санынан қоғамдық бақылауды жүргізуді бойынша ең көп қамту пайызы Жамбыл - **64,1%**, Павлодар - **55,8%**, Ақтөбе - **40,3%**, Қызылорда - **33,4%**, Қарағанды - **29,4%**, Атырау - **24,6%** облыстары мен Астана қаласына **21,7%** тиесілі.

Қоғамдық бақылау жүргізу ең төмен қамтылғанын ұйымдарды атап айтсақ: Түркістан - **1,5%**, Маңғыстау - **4,6%**, Жетісу - **8%**, Ақмола - **8,7%**, Шымкент - **8,3%** және «Ұстаз» Алматы қалалық ұйымдарында - **5,9%**. Сонымен, есепті жылы еңбек заңнамасының орындалуына қоғамдық бақылау жүргізуді қамту жалпы республика бойынша - **25,2%** құрады.

Жалпы, 2023 жылы ұжымдық-шартты жұмысын ұйымдастыру бөлігінде мүшелік ұйымдардың басқару органдарының алдына қойылған міндеттері орындалды. Ұйым деңгейінде қызметкерлерді тиімді қорғау, олардың еңбек жағдайларын, жұмыс орындарындағы қауіпсіздікті жақсарту қамтамасыз етілген.

Қазақстандық оқу-ағарту, ғылым және жоғары білім қызметкерлері салалық кәсіподағының Атқару Комитеті **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

1. Кәсіподақ Төрағасының Орынбасары В.Ф. Беженаровтың «Кәсіподақ ұйымдарының 2023 жылғы ұжымдық-шарт жұмысының қорытындысы туралы» ақпараты назарға алынсын.

2. Кәсіподақтың мүшелік ұйымдарының басқарушы органдарына:

- еңбек ұжымдарында ұжымдық шарт жұмысын жақсарту бойынша жұмысты жалғастыру, жұмыстың жаңа нысандарын іздеу мен тәжірибеге енгізуді қамтамасыз ету;

- жасалатын ұжымдық шарттарда әлеуметтік топтама мөлшерін ұлғайту шараларын қабылдау;

- жұмыс берушілердің әлеуметтік әріптестік туралы келісімдер мен ұжымдық шарттар талаптарын орындауына тиісті бақылауды қамтамасыз ету;

- еңбек ұжымдары деңгейінде ұжымдық-шарт жұмысын бақылау бөлігінде әлеуметтік әріптестік жөніндегі салалық комиссиялардың жұмысын күшейту;

- еңбек қатынастарын реттеудегі ұжымдық шарттардың маңыздылығын арттыру жөніндегі нақты шараларды талқылай отырып,

осы бағыт бойынша 2023 жылғы жұмыстың қорытындылары туралы сұрақ алқалы органдарының қарауына енгізілсін.

3. «Ұстаз» Алматы қалалық ұйымы, Ақмола, Жетісу, Маңғыстау, Түркістан облыстарының, Шымкент қаласының төрағаларына жұмыс берушілердің ұжымдық шарттар мен әлеуметтік әріптестік туралы келісімдердің талаптарын орындауына қоғамдық бақылауды ұйымдастырудың жеткіліксіз деңгейі көрсетілсін.

4. Осы қаулының орындалуын бақылау Кәсіподақ Төрағасының Орынбасары В.Ф. Беженаровқа жүктелсін.

Төраға

А. Мұқашева